

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Consilia || Salomonis, || Sive || Collecta Salomonis || Axiomata

Maxime Necessaria Homini, ut se ipsum sapienter dirigat ; E Gallico In
Latinum versa, revisa & amplicata per Auctorem, cum Indicibus
necessariis

Cureau De Lachambre, Pierre

Coloniæ Agrippinæ, 1694

Articulus Primus. De Regimine sui ergà propriam Uxorem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37935

PARS II.

Complectitur Regulas Salu-
monis magis necessarias pro ho-
mine erga alios se bene re-
gendi.

ARTICVLVS PRIMVS

*De Regimine sui erga propriam
uxorem.*

REGULA PRIM A

*Mulier bona, pars bona, dabitur tibi
pro factis bonis. Eccl. 26.*

PARAPHRASIS.

*Mulier virtuosa est magna felicitas,
prærogativa grandis. Hoc est primus
& gratiosus donum, quod Deus
hac vita dat illis qui eum timeant. Ne
spera id obtinere per tuos conatus,
sonare mereri per tuas actiones, ut
nam habeas mulierem.*

REFL

M
Rarita
noscer
es in f
confid
unqua
di, qu
tes ha
eam p
bonar
illam l
Du
ter pos
lam co
innoc
possid
rabit;
bes, i
pro pe
RE
Mulie
en
Ec

REFLEXIO.

Mulieres virtuosæ & prudentes non sunt ita raræ uti opinamur; Raritas & difficultas est illas benè cognoscendi & distinguendi inter alias. Si es in statu unam ex illis quærendi, non confidas tuæ prudentiæ. Non habebis unquam sufficiens lumen de ea judicandi, quæ pro te quadrat, sed è contra potes habere sufficientem devotionem eam promerendi. Non præsumas talem bonam eligere, sed roga Deum, ut tibi illam largiatur.

Dum verò unam accepisti, & actualiter possides, non te redde indignum illam conservandi. Si indignaris mulieri innocenti, & quæ te amat, non illam diu possidebis, vel enim mors citò vos separabit; vel quòd tu maximè timere debes, ipsa morietur coram te, & non nisi pro pœna simul vivetis.

REGULA SECUNDA.

Mulieris bona, beatus vir; numerus enim annorum illius duplex.

Eccl. 26.

H

PARA-

Faint handwritten text in red ink on the book's cover, possibly a library or ownership mark.

Beatus est felix vir alicujus patiens
obedientis mulieris. Si homo possit
immortalis in hac vita, id est
bonitatem suae conjugis: ad mortem
viveret duplo amplius quam
vixisset.

REFLEXIO.

BEATUS vir. Deus hominem
tuit duas personas, quia
harum cordibus formare visibiles
bram suarum adorabilium felicitatem
Ligamen ambarum est amor
non est personalis, nec tertius
solo Deo; cum tamen debeat
mortalis inter illas duas, quae sunt
junctae.

Quemadmodum verò ille dicitur
potest per gratiam & virtutem
amati objecti, praeferit Deus
ret inter maritum & conjugem
unius & alterius esse compendium
chritudinum creaturarum; anima
esse imaginem pulchritudinum
rum, & ut omne id quod est
in mundo inveniatur in illorum
sonis.

Sed peccatum supervenit, quod ip-
 sus intentionem quodammodo turba-
 vit, & corrumpit illius opus. Modo ni-
 hil aliud est quam miseria & confusio.
 Ipse vir alicujus mulieris in civitate pru-
 dentissimæ & virtuosissimæ non potest
 dicitam felix, & tam prudens, quàm
 ille qui planè nullam habet.

REGULA TERTIA.

*Domus & divitie dantur à Parenti-
 bus : à Domino autem proprie
 Vxor prudens. Prov. 19.*

PARAPHRASIS.

*Tuam domum & divitias possides ex be-
 neficio suorum propinquorum & ag-
 natorum, sed si habes discretam &
 prudentem uxorem, conserves eam
 tanquam donum ex manibus Dei om-
 nipotentis.*

*Complacencia virtuosa uxoris conservat
 verum gaudium in corde & facie sui
 Mariti. Ejus vigilantia & bonus mo-
 dus agendi in negotijs domesticis exi-
 mit hunc ab inquietudinibus & labo-
 ribus; Dissolutio nullum ipsi gustum
 prabet*

H 2

Handwritten notes in red ink on the right side of the page, including the word 'CATA' and other illegible characters.

præbet ad voluptates in comparatione
virtutis, quam in tali casta spū
uxore habet quod æstimet.

Principaliter si honestati ejus facta
juncta sint verba sine felle, &
uxor habeat linguam, qua scilicet
deri dolori, & mitigari iram
hoc modo dici potest, quod talis
vir sit homo divitissimus & felicissimus.

R E F L E X I O.

Mulieres quæ ad hanc felicitatem
aspiciunt, recordari debent
quod inter vires totius Mundi facta
sit affabilitas & humilitas alicujus
ris, quod nulla sit vis aut ferocitas
quæ his duabus virtutibus
queat, & nulla durities, quam
netrent.

Submissio & obedientia sunt
medium, per quod domi suæ
regere possint, ibidemque usum
perium, quod aliàs maritus potest
re naturali.

Ipsa affabilitas & modestitas
constituunt æqualitatem inter
que sexum, & faciunt ut regantur

fferenter pertineat ad unum & alte-
 am. Deus non præ tendit, ut autho-
 ritas sit apud unum horum; Sed voluit
 natura gratuitò illam daret homini,
 mulier verò eam meretur per humilita-
 tem. Talis mulier quæ conatur sibi com-
 placere in sola voluntate & mandato sui
 mariti, hunc brevi ad eum statum redi-
 ut, ut non audeat aut possit aliud de-
 mandare, quam quod suæ placeat uxori.
 Inter veritates, quæ oblivioni tradi-
 te sunt, ecce unam maximè notandam,
 quod persona hominis non fuerit præ-
 ta personæ mulieris, quam postquam
 peccatum fuerat commissum, quia an-
 quam hoc accidisset. Æqualitas fuit
 perfectissima inter utrumque sexum, &
 quod tempore eorum innocentia, illo-
 rum vita secundum intentionem Crea-
 toris fuerat gloriosa imago sanctissimæ
 trinitatis.
 Est enim in effectu res maximè in-
 comprehensibilis in hoc mysterio, quod
 personæ Patris & Filii infinite æquales
 a magnitudine & perfectione sint pari-
 et in potestate ordinis & eorum mutua

H 3

inde-

independentiæ, quamvis una per
 sit alterius principium. Et hoc pro
 nit secundum sanctos Patres, quia
 unitæ per infinitum amorem tam se
 quam eorum sit existentia: Amor
 nitè inimicus dependentiæ & submi
 nis inter personas, quæ se invicem
 nitè amant. Rere
no
cie
In ele
ad
chr
ma
do
dep
bon

Hoc est, si in hac mundana ce
 mia maritus planè nihil vellet, qui
 amore, & uxor pariter nihil qua
 amore faceret, quamvis homo sit
 cipium huius suæ sponsæ, ipsorum
 tiqua & totalis æqualitas statim su
 mayo statui restitueretur, ita ut nec
 fet inter illos prælatio, nec Domini
 mandatum, nec obedientia: sed hæc
 raculosa transformatio aliud non
 quã perfectus amor & dilectio. Et
 res visibiles huius mundi nihil in
 tur, quod magis gaudia futuræ vitæ
 licis æternitatis repræsentaret, quæ
 & tranquillitas eorum vitæ
 mortalis. N
chra f
do pra
Da
dolum
parare
do id
mittes
Te in
firabit
tis tem

REGULA QUARTA.

Ne respicias in mulieris speciem, & non concupiscas mulierem in specie. Eccl. 2, 9.

PARAPHRASIS.

In electione alicujus uxoris plus attende ad ejus mores & virtutem, quam pulchritudinem, & non stabilias quietem tua vita in contemplando & possidendo figuram formatam in arena, aut dependendo à ventis qui ludunt ad hominum oculos obfusandos.

REFLEXIO.

Nihil magis in muliere timendum, quàm quod placet oculis, in pulchra facie anima superbæ; pulchritudo præterit, & brutalitas permanet.

Dæmon superbix intrat tuum Idolum, dum id de auras, & magnificè parare studes, verùm non exhibit, quando id voles vituperare, & quando remittes à tot ceremoniis & sumptibus. Te invito remanebit, & tibi demonstrabit, sed nimis tardè, id quod tibi factis tempestivè dictum fuit. Quod nempe

H 4 aliquod

aliquod pulchrum Idolum constet multa obsequia, multas curas, & multas lacrymas.

Et quod pejus est, cum hoc Idolum habeat linguam & ingenium studio cultum, omnia quæ novit quàm optime profert. Verum est quod hæc habeantur in ea pro miraculo, sed est miraculum, quod multi videre appetunt. Accedent te multi admiratores, ea quæ audit laudes tot qualificationum hominum, non est amplius huius attentionis te laudandi & admirandi, etiam animi sumendi curam, ut seruetur admirabilem, quando nihil aliud quam te solum videt.

Cui adijunge id quod sapiens dicitur. Magna media non inveni in illis doctoribus, ubi magnus apparatus, aut multæ conveniunt societates: sed in illis, ubi quasi omnes personæ multum laborant & parum loquuntur.

Olim fabulæ dixerant, quod ex quolibet erudito verbo, quod labitur egreditur, pariter exeat pars auri; verò sicut tempore Salamonis: *Vbi*

sunt plurima, ibi frequenter egestas: multa loquuntur, & non nisi ventos proferunt, nec enim ibi argentum crescit, ubi foeminae seminant verba, de quibus multis dici potest id, quod quidam sanctus Pater dixerat de sui temporis muliere: hujus in ore omnis suppellex.

REGULA QUINTA.

Sit vena tua benedicta, & latet cum muliere adolescentia tua.

Prov. 5.

PARAPHRASIS.

Ut Deus benedicat tuam lineam seu descendentiā, & ut cumulus felicitatum in tuam domum defluens non arescat, nullibi quare tuam satisfactionem & quietem, quam cum muliere, quae tibi est selecta, & quam tu ipse in tuis juvenilibus annis elegisti. Ut illa & tua proles sint deliciae, & ut horum conversationes sint catena tui cordis, tibi quotidie novas complacentias, & novas consolationes animi gauſando.

H 5

Deni

Denique conforma te iudentionibus Creatoris, dum matrimonium institueris. Quare hanc felicitatem, si est possibile, & conare eam obtinere, ut cum annis, qui ordinariè causant remissionem amoris in familijs & domibus tuus è contra magis crescat, & magis stabilietur, ita ut diutius quam ipsa tempus duret, imò adhuc post mortem vivere queas.

REFLEXIO.

UT amicitia conjugalis sit confusa non est necesse, ut omnia pulchra quæ uxor possidet, sint immortalia, necesse est, ut omnia quæ immortalia possidet, sint pulchra & amatu digna.

Si sollicita est pro decore suæ animæ & si tantum fortitudinis habes ad cognoscendam ejus animam, & firmam eam oculis tuis perlustrandam, non quam unus alteri tædio erit. Quamdiu enim tua virtus durabit, tamdiu complacentia non finietur.

REGULA SEXTA.

Mulier, si primatum habet, contrariè est viro suo. Eccl. 25.

PARAPHRASIS.

Mulier quæ in domo sua animo imperiosa
 Dominam agit, rigorosa est viro suo.
 Dum imperium habet super ejus per-
 sonam, transformat illud in tyranni-
 dem, & dum videt eum subditum, to-
 taliter illum in servitutem redigit.

REFLEXIO.

Femina quæ timetur, revera est ti-
 monda, statim quo quis ante eam
 pavet, devenit terribilis, & quo magis
 maritus est promptus ad obediendum,
 & ad ipsi complacendum, magis est illa
 crudelis & insupportabilis.

Complace tibi in omnibus, quæ ipsi
 placent, sed rege eam tam prudenter,
 ut in nullo alio, quam in eo, ad quod
 obligatur, sibi complaceat. Conserva
 semper tuam auctoritatem erga illam,
 sed adjuuge tantum amoris & benigni-
 tatis, ut plus habeat complacentiæ in
 obediendo, quam tu in mandando ha-
 bere potes.

Si per longam experientiam cognoscis,
 quod non possit duci ad bonum;
 attende ad minimum, ne te ad malum
 deducat.

deducat. Separa te potius ab illa, quam
 tum licitum est; melius est eam des-
 linquere, quam eam usque ad inforn-
 nium sequi. Sed non relinque eam
 strepitu, quia non bene evaditur hoc
 tormentum domesticum, si causas sca-
 dalum, & strepitum fugiendo facis.

REGULA SEPTIMA.

*Non est caput nequius super caput
 Colubri, & non est ira super iram
 mulieris. Eccl. 25.*

PARAPHRASIS.

*Inter capita animalium nihil periculose
 & pejus colubro, & inter iras, mulie-
 ris ira est maxime timenda, quia
 fit subtilissima ad inveniendas tra-
 ctiones & media te perdendi.*

*Placebit tibi magis commorari Leoni
 Draconi, quam cohabitare cum mu-
 liere nequam. Possunt domari & re-
 digi ad obedientiam bestia; ad mu-
 lierem potest inveniri medium eorum
 dentibus elabendi & fugam te salvan-
 di, sed furia muliebres exasperata sunt
 inveni-*

nevitabiles : non potes eam domare,
nec placare nec effugere.

REFLEXIO.

Verum est quod inter disordines
causatos per peccatum magis de-
plorabilis, & magis funestus est ille qui
ordinariè in foemina apparet.

Intentio Dei fuerat ut ejus facies, vox,
inclinatio, & animus non essent aliud
quàm affabilitas, ut hominis ingenium
non esset aliud quàm fortitudo & sapien-
tia, & ut hæ duæ qualitates simul junctæ
componerent felicitatem familiarum.

Peccatum invertit hanc intentionem.
Accidit apud nostram naturam quædam
corruptio, quæ terribiles parit effectus
in majori parte mulierum.

Fortitudo fumorum & vaporum, de-
bilis organorum & imaginationis,
& denique cæcitas animi causant multas
lacrymas se diligentibus, & multas infe-
licitates in omnibus negotiis, ubi illæ
sunt mixtæ.

In illis species ardentium, levium &
vagabundarum alearum gubernantur &
se commovent ex se ipsis. Imaginatio
deli-

delicata & levis sequitur suum excessum:
Animus elatus & cœcus approbat suos
errores & defendit, & mulier credit,
quod omnia quæ agit, quamvis contra
se, sint tamen recta & laudabilia.

Videtur tamen in omnibus remanere
adhuc aliquod venenum antiqui serpen-
tis, id quod nos capitositatem aut furo-
rem appellamus, ubi sæpe Dæmon ejus
caput ingreditur, & accipiendo illi iudicium
& libertatem, id in illa operatur,
quod oculis perspicimus.

REGULA OCTAVA.

*In medio proximorum ingemiscit
vir ejus, & audiens suspirat me-
dicum. Eccl. 25.*

PARAPHRASIS.

*Ipsius infelix maritus, quem incessanter
affligit, nihil aliud ordinariè agit,
quàm suos exinde proferre planctus,
& hi qui cum audiunt pro omni con-
solatione, non aliter ipsi respondent,
quàm per suspiria.*

REFLE

REFLEXIO.

Non prodest plorare publicè suas domesticas cruces, qui hoc facie parum habet pudoris, quia difficulter id medicis debet aperiri. Illi qui patiuntur, debent exinde ruborem contrahere tantum, quantum ii, qui id peragunt. Quod uxor sit libertina, quod sit fera & violens, maritus sibi ipsi injuriam facit, dum eam accusat. Non minus illius interest suum errorem secretum retinere, quàm eum sanare.

Oportet habere aliquid prudentiæ & fortitudinis: Maximum secretum in eo consistit, ut malo remediatur efficaciter, & interim impediatur, ne infirmus clamet.

Elige cum attentione mulierem, quam es ducturus, dum eam habes, non eam adores, sed nec illam vituperes.

Attende tibi, ne eam irrites, & illam ad iram indiscretè provoces, per nimis iniquas & saucias reprehensiones, aut ipsam nimis arrogantem reddas per indiscretam complacentiam, & importunas civilitates. Ames illam perfectè, sed ostende

ostende ei tantum partem tui amoris,
 minimum coperias tuas debilitates. Tu
 obligatio & felicitas sit, ipsi prudentia
 inspirare, sed recordare, quod hoc non
 efficies, nisi te per amicitiam reddas
 amabilem.

ARTICVLVS SECVNDVS

*De Regimine sui erga propria
 Proles.*

REGULA PRIMA.

*Nam & ego filius fui Patris mei, &
 unigenitus & unigenitus coram matre
 mea: & docebat me, atq; dicebat
 suscipiat verba mea cor tuum
 Posside Sapientiam. Prov. 4.*

PARAPHRASIS.

*Fueram & ego olim juvenis, dicit Salomon,
 & puer quem amabat pater, & regere
 megebat mater mea, qua me multum
 diligebat, & semper apud se retinebat,
 ut tot instructiones acciperem.*